

Hafslund kraft

Saksbehandlar, innvalstelefon

Hedda Vik Askeland, 5557 2055

Endret tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av rensset tunnelvann for bygging av ny flomtunnel ved Aurland 1 koblingsstasjon

Statsforvalteren endrer Hafslund kraft sin tillatelse til utslipp av rensset tunnelvann og avrenning fra massedeponi for bygging av ny flomtunnel ved Aurland 1 koblingsstasjon i Aurland kommune.

Anleggsarbeidene er planlagt gjennomført i perioden august 2026 til våren 2027

Endring av tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 18.

Vi viser til e-postkorrespondanse fra Hafslund Kraft AS, datert 3. juli 2026, vedrørende ønske om endring av tillatelsens vilkår knyttet til utslippsgrenser for suspendert stoff.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren endrer tillatelsen til utslipp av rensset tunnelvann i Aurland kommune. Tillatelsen er hjemlet i forurensningsloven § 11. Endringen er hjemlet i lovens § 18. Tillatelsen er gitt med spesifikke vilkår som er listet opp i eget vedlegg. Statsforvalteren har i sin avgjørelse lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket jamfør med de fordelene og ulemper tiltaket vil medføre. Statsforvalteren har regulert de forholdene som er vurdert til å ha de mest alvorlige miljømessige konsekvensene.

I tillegg til de kravene som følger tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten, viser vi til hjemmesiden til Miljødirektoratet www.miljodirektoratet.no.

Tillatelsens vilkår følger vedlagt dette brevet.

Vedtak om gebyr for saksbehandling

Statsforvalteren tar gebyr for arbeid med tillatelsen og kontroll etter forurensningsloven. På bakgrunn av Statsforvalteren ressursbruk i saken, tar vi gebyr etter laveste sats 9, 9 500 kroner, for saksbehandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften §39-3 og 39-4. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se forurensningsforskriften kapittel 39 for å lese mer om saksbehandlingsgebyret.

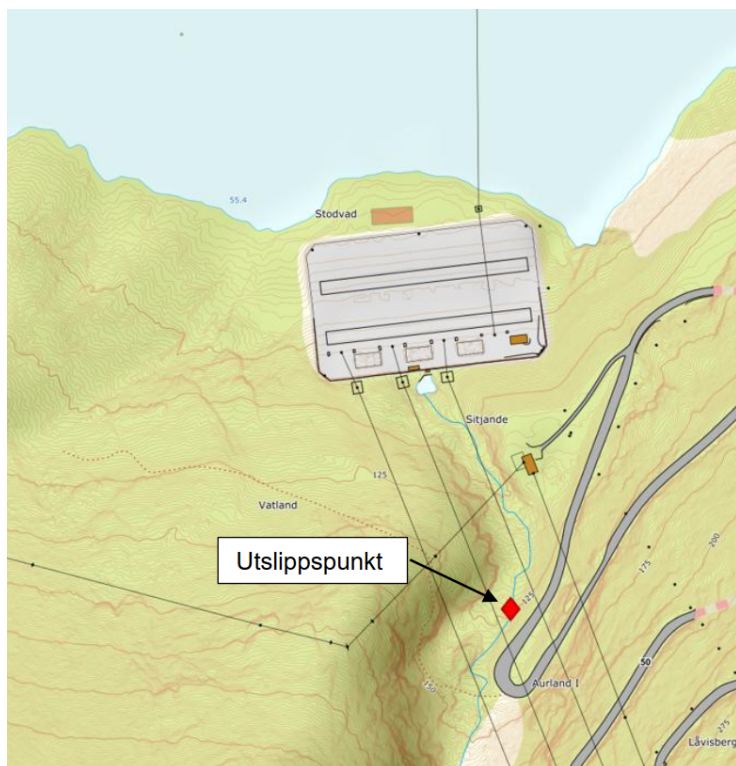
Om endringen

Hafslund kraft fikk tillatelse etter forurensningsloven 16. juni 2026 for etablering av ca. 380 m lang flomtunnel for å sikre Aurland 1 koblingsstasjon mot ekstremflom i Grimsetelvi. Alt anleggsvann fra tunneldriften skal renses i et anlegg ved tunnelens øvre påhugg før det slippes ut i det tørrlagte elveleiet til Grimsetelvi, som igjen fører vannet videre til Vassbygdivatnet.

Statsforvalteren satte en utslippsgrense på 100 mg/l suspendert stoff, noe som var strengere enn det tiltakshaver søkte om på 200 mg/l, for å beskytte anadrom laksefisk i Vassbygdivatnet.

Den omsøkte endringen fra Hafslund kraft begrunnes med *"Det meste i Aurland er vertikalt, og vi har veldig liten plass å boltre oss på for å få laget nødvendig riggareal ved inntaket til tunnelen. Det er her renseanlegget må stå. Det vil si at det ikke vil være plass til et veldig stort anlegg, med stort volum og nok oppholdstid til at finpartikler sedimenterer i tilstrekkelig grad til å nå kravet som er satt. For å komme ned i 100 mg/l suspendert stoff i ferdig rensert vann, er det derfor sannsynlig at vi må bruke flokkulant. Nå fins det jo miljøvennlige alternativer, men er det ikke best om man kan unngå å bruke det? Gitt de lokale forholdene, med sannsynlig naturlig rensing av vannet før det når Vassbygdivatnet + sterk fortykning i selve vatnet: Er det mulig å tenke seg at vi kan prøve ut en grense på 200 mg/l først, og ev. redusere grensen (bruke flokkulant) dersom vi ser at partiklene når Vassbygdivatnet i for stor grad? Kontroll av dette kan skje visuelt ved utløpet i Vassbygdivatnet, med påfølgende prøvetaking dersom man ser blakking av vannet her. Kan det være akseptabelt så lenge konsentrasjonen er lavere enn 50 mg/l ved utløpet i Vassbygdivatnet? Vannet kan f.eks. prøvetas i det lille bassenget på baksiden av koblingsanlegget, rett oppstrøms kulverten som leder restene av Grimsetelvi under koblingsanlegget og ut i Vassbygdivatnet (se ev. figur 13 i søknaden om utslippstillatelse)."*

Figur 1 viser omtrentlig utslippspunkt fra renseanlegget som skal slippes ut i det gamle elveleiet i Grimsetelvi som drenerer til Vassbygdivatnet.

Figur 1: Omtrentlig utslippspunkt markert med rødt merke.

Saksgang

Statsforvalteren vurderer endringen av tillatelsen til å være av mindre miljømessig betydning, og saken er derfor ikke forhåndsvarslet, jf. forurensningsforskriften §36-9 andre ledd bokstav b.

Rettslig grunnlag for tillatelsen

Forurensningsloven

Forurensningsloven § 18 gir hjemmel til endring av tillatelser.

Vår vurdering av søknaden

Statsforvalteren vurderer den omsøkte endringen som akseptabel. På grunn av plassmangel ved øvre påhugg et det krevende å nå en utslippsgrense på 100 mg/l SS uten bruk av kjemikalier. Ved å tillate 200 mg/l SS ut fra selve renseanlegget, kan tiltaket gjennomføres med en enklere renseløsning.

Vi legger vekt på at anleggsvannet drenerer gjennom det tørrlagt elveleie i Grimsetelvi før det når Vassbygdivatnet. Forslaget om å flytte kontrollen til selve resipientutløpet, med et strengt krav på under 50 mg/l SS, og tiltakshaver forpliktelse til overvåking og iverksettelse av tiltak ved blakking vurderes miljørisikoen som lav og endringen som forsvarlig i henhold til forurensningsloven § 11.

Vurderingar etter naturmangfoldlova og vassforskrifta

Dette er en mindre endring så Statsforvalterens vurderinger av tiltaket etter naturmangfoldloven og vannforskriften gitt i vårt vedtak 16. juni 2026, er gjeldende også for denne endringen

Endring og omgjøring

Vi vil påpeke at all forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippet er innenfor de fastsatte grensene, plikter virksomheten å redusere utslippene så langt som mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Virksomheten er pliktig til å unngå unødvendig forurensning jf. forurensningsloven § 7. Viser det seg at forurensningsforholdene endrer seg, kan Statsforvalteren med hjemmel i forurensningsloven § 18 endre vilkårene i tillatelsen og sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utgreiing av saken. En endringssøknad må derfor sendes i god tid før en eventuell endring kan gjennomføres.

At vi har gitt tillatelse til forurensning fritar ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap som forurensningen har ført, jf. forurensningsloven § 56. I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten viser vi til hjemmesiden til Miljødirektoratet, www.miljodirektoratet.no. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter er og straffbart.

Rett til å klage

Partene involvert i saken og andre med særlig interesse kan klage innen tre uker fra virksomheten har mottatt dette brevet, jf. forvaltningsloven § 28. I en eventuell klage skal det gå klart fram hva klagen gjelder, og hvilke endringer en ønsker. Klagen bør være begrunnet og skal sendes til Statsforvalteren i Vestland. Klageinstans er Miljødirektoratet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket blir utsatt. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter oppmoding eller eget initiativ, avgjøre at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. En slik avgjørelse kan det ikke klages på.

De kan også klage på vedtaket om gebyrsats, jf. forurensningsforskriften § 41-5. En eventuell klage skal være grunngitt, og han må sendes til Statsforvalteren i Vestland innen tre uker. En eventuell klage fører ikke automatisk til at vedtaket blir utsatt. Virksomheten må derfor betale for det fastsatte gebyret. Dersom Miljødirektoratet godtar klagen, vil overskuddsbeløpet bli refundert.

Med helsing

Magne Nesse
senioringeniør

Hedda Vik Askeland
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1

Tillatelsens vilkår

Kopi til:

Aurland kommune

Norges vassdrags- og energidirektorat

Vestland fylkeskommune

Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av rensset tunnelvann for bygging av ny flomtunnel ved Aurland 1 koblingsstasjon

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger som kom fram i søknad av 4. mai 2026, [endringssøknad 3. juli 2026](#) og andre opplysninger som kom fram under saksbehandlingen. Tillatelsen gjelder fra dags dato og fram til anleggsarbeidet er avsluttet. [Endringer er merket med blå tekst.](#)

Dersom virksomheten ønsker endringer i driftsforhold som kan ha noe å si for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som blir lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må virksomheten i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Virksomheten bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er tredd i kraft, skal virksomheten sende en utgreiing om omfanget til virksomheten slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Data om virksomheten

Virksomhet	Hafslund Kraft AS
Postadresse	Postboks 1098 2605 Lillehammer
Kommune og fylke	Aurland, Vestland
Org. nummer	976 894 677

Statsforvalteren sine referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2026.0513.T	4641.0039.01	2026/2819

Tillatelse gitt første gang: 16. juni 2026	Endringsnummer:	Tillatelse sist endret: 29. juli 2026
Magne Nesse senioringeniør	Hedda Vik Askeland rådgiver	

Dokumentet er godkjent elektronisk

Endringslogg

Endringsnummer	Dato	Endringer
1	29. juli 2026	Utslippsgrense for suspendert stoff

1 Tillatelsen omfatter

1.1 Omfang

Tiltaket består av å etablere en ny flomtunnel fra nedre del av Grimsetelvi og ned til Vassbygdivatnet. Tillatelsen omfatter forurensning fra anleggsarbeidet i forbindelse med tunneldriving for sprengning av den nye flomtunnelen. Dette gjelder utslipp av rensedrensvann fra tunneldriving, avrenning fra massedeponi, avrenning fra eventuelle vaskeplasser og riggområde, generell forurensning fra anleggsarbeid og håndtering av avfall. Tillatelsen fritar ikke virksomheten fra å hente inn tillatelse for de delene av tiltaket som ikke er regulert av forurensningsloven.

Tillatelsen for anleggsarbeidet er midlertidig og gjelder fra dags dato og fram til anleggsarbeidet er avsluttet. Anleggsarbeidet forventes å vare fra august 2026 til april 2027.

Tillatelsen er basert på opplysninger fra følgende dokument:

- Søknad om utslippstillatelse etter forurensningsloven - Låviselva - Ny flomtunnel

Statsforvalteren legger til grunn at tiltakene skal gjennomføres som nevnt i dokumentene i listen ovenfor med mindre annet er avtalt med Statsforvalteren. Statsforvalteren gir tillatelsen med forutsetning at de avbøtende tiltakene som er planlagt blir gjennomført og at anlegget blir driftet i tråd med utslippstillatelsen.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvalteren skal varsles om oppstart av anleggsarbeidet senest to uker før anleggsarbeidet starter. Det kan varsles med en e-post til sfvlpost@statsforvalteren.no.

2 Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, medregnet utslipp til luft og vann, støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippet blir holdt innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere utslippene sine, medregnet støy, så langt det er mulig uten urimelige kostnader. Pliktene omfatter også utslipp av komponenter som det ikke er sett uttrykkelige grenser for gjennom vilkår i denne tillatelsen.

2.2 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktet utslipp, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha noe å si for utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumenterte.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning skal virksomheten så langt det er mulig uten urimelige kostnader sette i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Om nødvendig må virksomheten redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal i tillegg varsles i samsvar med punkt 3.3.

2.4 Miljøriskovurdering av anleggsarbeidet

Tillatelsens vilkår er basert på de miljøriskovurderingene som er utført i forbindelse med søknad om tillatelse etter forurensningsloven og de forslag til avbøtende tiltakene som er søkt om for å redusere fare for forurensning til et akseptabelt nivå.

Virksomheten plikter å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. Ved endret forhold skal miljøriskovurderingene oppdateres. Resultatene skal vurderes opp mot akseptabel miljørisiko.

Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighet- og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert plan over risikoreduserende tiltak, og sikre at tiltak herifra blir innarbeidet og gjennomført.

2.5 Ansvar

Tiltakshaver er ansvarlig for å sikre og dokumentere at vilkårene i dette tillatelsen blir stette. Tiltakshaver plikter å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne gjøre greie for risikoforhold. Tiltakshaver plikter videre å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkårene som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.6 Erstatningsansvar

Selv om tillatelsen er gitt, plikter den som forårsaker forurensning eller annen type skade å svare for erstatning som måtte følge av alminnelige erstatningsregler.

2.7 Saksbehandling etter annen lovgivning

Denne tillatelsen fritar ikke for behandling eller at andre myndigheter kan stille krav med hjemmel i annen lovgivning, for eksempel plan- og bygningsloven og havne- og farvannsloven. Bruk av Hølesteigen som massedeponi kan ikke starte opp før saken er avgjort av Aurland kommune etter plan- og bygningsloven.

3 Internkontroll, beredskapsplan og akutt forurensning

3.1 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i medhold til internkontrollforskriften¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver stetter kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og andre relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Når en tiltakshaver som oppdragsgiver engasjerer oppdragstaker (entreprenør eller lignende) til å utføre oppgaver på tiltakshavers anlegg, skal oppdragsgiver sørge for at oppdragstaker er kjent med og har internkontrollsystem i tråd med tillatelsens vilkår.

Tiltakshaver plikter alltid å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. På basis av miljørisikoanalyse skal tiltakshaver sette i verk miljøriskoreduserende tiltak.

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr 1127 (internkontrollforskriften).

3.1.1 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

3.1.2 Krav til kompetanse

Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kunnskap om renseanlegg og tilhørende installasjoner for å overholde utslippskrav og slik at det ikke oppstår ulovlige utslipp eller at utslipp fører til skade på miljøet. Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere miljørisiko for sin virksomhet. Alle som håndterer farlig avfall i forbindelse med prosjektet, skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering.

3.2 Beredskapsplan

Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og begrense påvirkning av akutt forurensning for sin virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskap skal stå i et rimelig forhold til sannsynlighet for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og begrense påvirkning av forurensningen.

Tiltakshaver skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endret forhold skal beredskapsplanen oppdateres. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeid der akutte hendelser i flg. planen, kan oppstå.

3.3 Varsling om akutt forurensning

Ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning som følge av tiltaket, skal den ansvarlige straks varsle på telefon 110 i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

4 Utslipp til vann

4.1 Generelt

Anleggsvann er alt vann som er påvirket av anleggsaktiviteten, og omfatter tunneldrivevann og avrenning fra massedeponi/riggområde.

Tiltakshaver skal etablere renseløsninger basert på best tilgjengelig fagkunnskap og teknikk, og dimensjoneres slik at de kan ta hånd om vannmengdene som blir tilført med tilstrekkelig renseseffekt. Det skal etableres skriftlige driftsrutiner som gjelder for renseløsning for tunnelvann og andre renseløsninger.

Tiltakshaver skal minimere mengden utslippsvann ved å avskjære tilrenning av overvann og grunnvann til anleggsområder.

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269.

4.2 Renseanlegg for tunneldrivevann (grenseverdier og vilkår om prøvetaking)

Grenseverdiene gjelder for rensed tunneldrivevann og avrenning fra riggområdet, og prøvene skal tas før utslipp til resipient. [Resipient er det gamle elveleiet i Grimsetelvi som drenerer til Vassbygdivatnet ca. 380 meter nedstrøms.](#)

Tabell 1. Grenseverdier ut fra renseanlegg for tunneldrivevann og avrenning fra riggområdet.

Parameter	Grense ut fra renseanlegg	Prøvetaking
Suspendert stoff	200 mg/l**	Ukeblandprøve (og stikkprøve for etablering av korrelasjon turbiditet)
Olje	5 mg/l	Stikkprøve hver uke
pH	6-8,5	Kontinuerlige målinger
Turbiditet*		Kontinuerlige målinger

**Alarmgrense for turbiditet skal etableres på bakgrunn av korrelasjon mellom prøveresultat for suspendert stoff og målt turbiditet. Ved overskridelser av grenseverdier eller dersom turbiditeten overstiger akseptkriterium skal årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres.*

***Det skal etableres rutine for jevnlig kontroll av utslippet fra renseanlegget ved visuell kontroll av evt. blakking i Vassbygdivatnet og påfølgende prøvetaking av utslippsvannet i elveleiet før det når vatnet. Dersom det måles konsentrasjoner av suspendert stoff høyere enn 50 mg/l så skal behov for forbedret rensing i renseanlegget vurderes og Statsforvalter varsles.*

Det tas en ukeblandprøve og en stikkprøve hver uke. Prøvene tas ved hjelp av et automatisk mengdeproporsjonalt prøvetakingssystem. Stikkprøven analyseres for olje og SS, og ukeblandprøven analyseres for SS, total-nitrogen, ammonium-nitrogen og nitrat-nitrogen. Stikkprøve for SS kan avsluttes når det er etablert korrelasjon mellom SS og turbiditet.

Akkreditert metode for suspendert stoff er basert på stikkprøver hovedsakelig fordi prøvene er innrettet mot analyse av organisk materiale (for eksempel avløp) der det vil skje bakteriell nedbryting ved ukeblandprøver. Det suspenderte stoffet i tunnelvannet er mineralsk finstoff, og dermed kan ukeblandprøver benyttes. Dersom prøveresultatene viser lave verdier over tid kan intervallet reduseres etter avtale med Statsforvalteren.

4.3 Dimensjonering og etablering av renseanlegg

Renseinnretningene skal være dimensjonert for maksimal reel vannmengde og tilstrekkelig oppholdstid, og de skal ha tilfredsstillende sikring mot akuttutslipp. Ekstreme værforhold må være inkludert i risikovurderingen og beredskapsplanen, jf. vilkår 3.2 i denne tillatelsen.

Sedimentasjonsbassenget i renseanlegget må være tilstrekkelig stort til å gi lang nok oppholdstid slik at partiklene rekker å sedimentere og synke til bunnen. Dimensjonering av renseanlegget med hensyn til nødvendig oppholdstid må kontrolleres og eventuelt korrigeres. Dokumentasjon om dimensjonering av renseanlegget skal være tilgjengelig ved kontroll eller forespørsel fra forurensningsmyndigheten.

Renseanlegget for tunnelvann skal etableres før utslipp til resipientene, og innrettes slik at utslippsgrensene i tabell 1 (vilkår 4.2) overholdes.

4.4 Partikkelsperre

Det skal brukes siltgardin rundt utslippspunktet under arbeidet ved etablering av utløpskanal for å redusere faren for forurensning og spredning av finstoff til vannforekomsten. Det skal brukes siltgardin som er egnet for tiltaket, se fagrapport³ fra Statens vegvesen.

4.5 Øvrige utslippsreduserende tiltak

Riggområdet skal etableres slik at eventuell forurensning fra det kan kontrolleres. Det skal ikke etableres verksteder eller vaske-/spyleplasser med direkte avrenning til vassdrag eller terreng. En eventuell vaskeplass skal ha tett dekke og oljeutskiller, og tilfredsstillende utslippskravene i tabell 1, vilkår 4.2.

Det er ikke tillatt å vaske betongbiler uten rensing og med utslipp direkte til vassdrag, da dette kan medføre høye pH-verdier. Vaskevann fra eventuelle betongbiler skal ledes til renseanlegg og pH-justeres, jf. tabell 1.

Innhold av plast i sprengsteinmassene skal reduseres mest mulig og ikke være skjemmende for omgivelsene. Det skal iverksettes effektive tiltak for oppsamling av eventuelle plastrester, skyteledninger, sprengtråd og lignende før utslipp. Dersom plastrester som kan ha forurensende eller forsøplende virkning likevel når bekkene eller fjorden, må det iverksettes avbøtende tiltak.

Utslipp av olje, smørefett og drivstoff i større omfang vil være knyttet til uhell, lekkasjer på maskiner og utstyr under anleggsarbeidet. Det skal etableres rutiner for påfylling av drivstoff, vedlikehold av maskinpark m.m. med formål for å redusere forurensning til grunn og resipienter.

Ved eventuelle punktutslipp av olje, drivstoff, smørefett eller annet skal mest mulig samles opp. Absorbenter skal være tilgjengelig på steder der slik forurensning kan oppstå.

4.6 Drift og vedlikehold av renseanlegg

Det må føres jevnlig kontroll med renseanleggene og eventuelle infiltrasjonsgrøfter. Disse må tømmes og rengjøres ved behov. Det skal utarbeides og settes i verk et kontrollprogram med tilhørende skriftlige internkontrollrutiner og driftsinstrukser m.m. for å følge opp drift av renseanlegg i anleggsperioden. Rutinene må som et minimum beskrive:

- Drifts- og tømmerutiner for renseanlegg. Basseng skal rutinemessig tømmes for sand, olje og slam slik at nødvendig oppholdstid til en hver tid blir holdt.
- Visuell inspeksjon av renseanlegg og visuell kontroll av resipient.
- Avvikshandtering av forhold som gjelder uønsket ytre miljøhendelser som har betydning for drift av renseanlegg, sedimenteringsbasseng m.m.
- Prøvetaking slik at kravene til utslipp fra renseanlegg blir holdt.

³ Siltgardiner: funksjon, tilpasning og oppfølging. Rapport nr. 205 – 2013.

5 Særskilte vilkår for etablering av massedeponi

5.1 Generelt

Etablering av midlertidig massedeponi skal skje i samsvar nødvendig dispensasjon frå kommuneplanens arealdel i Aurland kommune. Avrenning frå massedeponiet følges opp med visuell kontroll – særlig ved kraftig nedbør. Ved uønsket avrenning iverksettes tiltak for å beskytte nærliggende resipienter.

5.2 Masser som kan plasseres i deponi

Det er kun tillatt å benytte sprengstein som tas ut i forbindelse med etablering av ny flomtunnel fra nedre del av Grimsetelvi og ned til Vassbygdivatnet.

Masser skal ikke inneholde forurensningsstoffer som overstiger normverdier for forurenset grunn i vedlegg 1 til forurensningsforskriften kapittel 2. Dersom massene har naturlige forhøyede bakgrunnsverdier av normverdier for forurenset grunn, skal det risikovurderes og dokumenteres at massenes utlekkingspotensial ikke er til skade eller ulempe for miljøet. Det tillates heller ikke bruk av steinmasser som danner syre eller andre stoffer som kan medføre forurensning i kontakt med vann og/eller luft.

Det er ikke tillatt å legge avfall som for eksempel betong, betongslam og asfalt.

5.3 Mottakskontroll

Det skal gjennomføres kontroll av sprengsteinen som mottas. Mottakskontrollen skal påse at massene som deponeres overholder krav satt i tillatelsen. Det skal etableres system som sikrer og dokumenterer at massene stammer fra de prosjektene det er gitt tillatelse til å motta masser fra. Slike rutiner skal inngå i internkontroll for prosjektet, jf. vilkår 3.1. Ved mottak av masser som ikke er tillatt å deponere, skal massene avvises. All avvisning av masser eller avfall skal loggføres.

5.4 Bruk av massedeponi til mellomlagring av lettere forurensede masser

Deler av massedeponiet kan tas i bruk for mellomlagring av lettere forurensede tunnelmasser som oppstår i prosjektet, masser som er mistenkt forurenset og masser omtalt sist i vilkår 5.2.

- Det skal tydelig merkes hvor massene kommer fra, og masser med ulik forurensningsgrad skal ikke blandes sammen. Det er ikke lov å fortynne forurensede masser ved å blande de med masser som er mindre forurenset.
- Massene lagres på en plan flate med fast dekke, f.eks. asfalt, betong, container, duk/presenning, en absorberende såle (bark, steinmel, sand, o.l.) eller en optimal kombinasjon av disse.
- Ved nedbør må tiltak iverksettes for å unngå økt avrenning, eksempelvis ved å legge en presenning over massene.
- Ved lagring av bløte masser bør det anlegges voller av absorberende materiale (bark, steinmel, sand ol.) rundt de mellomlagrede massene for å forhindre avrenning. Dette er også relevant ved mye nedbør.
- Ved tørt vær kan det bli behov for lett vanning eller tildekking for å unngå spredning av forurensing ved støving av massene.

6 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier. Slike kjemikalier kan for eksempel være, hydraulikkvæsker og middel brukt for å hindre brann.

For kjemikalier som blir brukt på en slik måte at det kan føre til fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har gjort en vurdering av helse- og miljøegenskaper til kjemikaliene på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 3.1 om internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Virksomheten skal gjøre en kontinuerlig vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø valgt av de kjemikaliene som blir brukt, og av om det finnes alternativ. Skadelige effekter knytte til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativ finnes, plikter virksomheten å bruke disse så langt dette kan gjøres uten urimelig kostnader eller ulemper⁴.

Stoff alene, i stoffblandinger og/eller i produkt, skal ikke framstilles og selges, eller bli brukt uten at de oppfyller kravene i REACH-regelverket⁵ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

7 Kontroll og overvåkingsplan, og måleprogram for renseanlegg

Miljørisikoanalysen og tillatelsens vilkår skal ligge til grunn for en kontroll- og overvåkningsplan for tiltaket.

Under hele tiltaksgjennomføringen skal det utføres kontroll og overvåkning etter en slik plan.

Planen må være av tilstrekkelig omfang til å avdekke spredning av forurensning fra tiltaket. Kontroll- og overvåkningsplanen skal lages i tråd med anbefalinger gitt i Miljødirektoratets veileder M-350 og overholde vilkårene i tillatelsen.

Det skal også lages et måleprogram for kontroll av utslipp fra renseanleggene. Måleprogrammet skal beskrive prøvetakingspunkter, analyseparametere, prøvetakingsfrekvens og varslingsrutiner ved avvik.

Overvåkingen skal omfatte parametere som er relevante for anleggsdriften, jf. vilkår 4.2.

Resultatene fra måleprogrammet skal gjennomgås fortløpende av ansvarlig personell for å sikre at fastsatte utslippsgrenser overholdes. Ved overskridelser eller driftsavvik skal utslippet stanses umiddelbart, og korrigerende tiltak iverksettes i tråd med programmets varslingsrutiner.

⁴ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolllova) av 11.06.1979, nr. 79, om substitusjonsplikt § 3a.

8 Grunnforurensning

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke skjer utslipp til grunnen som kan føre til nevneverdige skader eller ulemper for miljøet. Virksomheten plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann. Virksomheten plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet for å avgrense påvirkningen på miljøet av et eventuelt utslipp.

Utstyr og tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann, eller hindre at eventuelle utslipp fører til skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og holdes ved like regelmessig. Denne plikten gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal hindres.

Virksomheten plikter å ha kontinuerlig oversikt over eventuell forurenset grunn innenfor virksomhetens område. Dette inkluderer også vurdering av spredningsfare og behovet for undersøkelser og tiltak. Dersom det er behov for å iverksette slike tiltak eller gjennomføre undersøkelser, skal forurensningsmyndighetene varsles.

9 Avfall

9.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i samsvar med forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁵.

9.2 Håndtering av farlig avfall

Virksomheten skal håndtere farlig avfall i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall. Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett.

Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal foregå i tett container eller under tak på fast dekke. Lageret skal være sikret mot uvedkommende.

Farlig avfall skal leveres videre til godkjent mottak eller behandlingsanlegg minst en gang per år. Farlig avfall skal deklarerer på www.avfallsdeklarerer.no

9.3 Massehåndtering generelt, håndtering av bunnrensk fra tunnel og slam fra renseanlegg

9.3.1 Generelt

Jord- og steinmasser som ikke er forurenset⁶ og som ikke utnyttes innenfor prosjektet er næringsavfall og skal leveres til gjenvinning eller til lovlig avfallsanlegg.

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930.

⁶ Ikke-forurensete masser vil si masser som ikke overstiger normverdi gitt i vedlegg I til forurensningsforskriften kapittel 2. Dette følger av definisjonen i forurensningsforskriften § 2-3 bokstav a.

Tiltakshaver skal dokumentere disponering av masser fra prosjektet. Det skal oppgis masser som er kjørt ut av tiltaksområdet for gjenvinning eller til godkjent avfallsmottak. Type masser, leveringssted og mengde skal angis. Både disponering av rene masser og forurensede masser skal dokumenteres.

Tiltakshaver skal gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre spredning og etablering av uønskede fremmede arter⁷.

9.3.2 Håndtering av bunnrensk fra tunnel og slam fra renseanlegg

Eventuell bunnrensk fra tunnel, slam fra renseanlegget og grøfter i tunnelen blir regnet som næringsavfall, og skal håndteres i tråd med forurensningsloven § 32. Det skal tas prøver av slammet. Dersom analyser viser at konsentrasjon av helse- og/eller miljøfarlige stoffer ligger under normverdiene gitt i forurensningsforskriften kapittel 2, vedlegg 1, så kan massene disponeres i tråd med Miljødirektoratets veileder M-1243⁸. Dersom konsentrasjonen er over normverdiene, skal massene leveres til lovlig avfallsanlegg.

9.4 Sprengstoff, sprengtråder og armering

Tiltakshaver skal til enhver tid benytte mest mulig miljøvennlige metode for sprengning for å redusere forurensning av plast og nitrogenforbindelser som følge av sprengningen. Hvis annet alternativ enn plast blir tilgjengelig skal dette vurderes.

Det er ikke tillatt med utslipp til vann som inneholder plastarmering fra betong. Det skal ikke benyttes plastfiber i sprøytebetong.

10 Rapportering til Statsforvalteren

Virksomheten skal sende rapport til Statsforvalteren innen tre måneder etter at anleggsarbeidet er slutført. Rapporten skal inneholde følgende:

- Omtale av utført arbeid.
- Sammenstilling av måledata fra overvåkingen.
- Samlet omtale og dokumentasjon på effekt og avbøtende tiltak som er gjennomført for å hindre forurensning.
- Samlet utgreiing om eventuelle vilkår i tillatelsen som ikke er oppfylt, inkludert grunngivelse for avvik.

11 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsstyresmaktene eller andre som har styresmakt, fører tilsyn med anlegget til enhver tid.

⁷ f. Fremmedartslisa 2023 og forskrift om fremmede arter.

⁸ Mellomlagring og sluttdisponering av jord- og steinmasser som ikke er forurenset. M-1243 utgitt 2018.